

EMLENYI 1837

ELSŐ ÉNEK.

I.

Mátyás Király győztes karral*)
Sujtván a' Tar' nyakára,
Diadallal 's dicsőséggel
Tére vissza Budára;
'S Vezérinek tanácssára,
Mellyre bízást állhatott,
'S ön eszének javalltára,
Mellybe bátran bízhatott,
Nyugtot enged fegyverének,
Hogy fekete seregének
Pótolhassa hiányát,
'S majd — folytassa irányát.

*) Hogy ezen darabban a' helyesírást magunkéhoz nem alkalmaz-
tattuk, a' Szerző akaratjából történt.

A' főlőgyelő.

I*

2.

Köz volt egész magyar földön
 Az öröm és vígalom:
 Úrlakokban hegedűkkel
 Öszvehangzó cimbalom,
 Pór kunyhókban a' furuglya,
 És nyekegő duda - szó,
 Minden nemű 's korú Magyart
 Öröm - zajokra vonszó.
 „Éllyen (hangzék) Mátyás Király!
 Ki Attya' fény - nyomában áll:
 A' Törököt leverte,
 'S a' nagy harczdíjt megnyerte!“

3.

Somlón kettős volt az öröm:
 A' nemzeti diadalt
 Nagy borszüret követé ott,
 Melly sok népet oda csalt.
 'S annyival több nép gyűlt oda,
 Mivel Somló' várában
 Egy menyekző volt tartandó
 Nagy fényben és pompában.
 Férjét vesztvén Zápolyában,
 Somlóvárnak birtokában
 K e m e n K a t a vala rég,
 Egy tisztos nő, agg vénség.

4.

K e m e n L e n k a, vérrokonnya,
 És fogadott leánya,
 Majdnem egész magyar nemes
 Ifjúságnak bálványa,
 Lakott vele évek - olta; —
 Egy bájtellyes, elmés Szűz;
 De ki a' hős Úrfiakkal
 Eddig éles tréfát üz.
 Számtalan volt, ki megkérte;
 Soknak magát eligérte;
 De ha gyűrűt váltottak,
 Meg - meg csak elállottak.

5.

A' szép Lenka pompás termet,
 És tündöklő lélek volt,
 Kinek első tekintettel
 Fiatal 's Vén meghódolt.
 Ajka' bájos hangjainak
 Parancsolók kegyei;
 Szeme' lelkes sugárinak
 Szívgyúlasztók tüzei,
 Bár száz színü változtában,
 Jónak, Szépnek alakjában
 Tündérkedvén valója,
 Hódolás lön adója.

Áttörtet híved
 A' vézfokon;
 Mosolygni fogja
 A' sors dühét,
 És kincstagadó
 Nagy esküjét.

GARAY.

KELETI EGYÜGYÜSÉG.

Régi, nyakába vetett szárét, kicserélte a' Rája
 Dolmányszürrel; utóbb ismit újítani akart.
 A' jószívü tanács szürdolmányt rendele néki.
 Ennek a' rájasereg tapsola, 's megnyugodott.

BODÁRDY.

SZIGETH.

Két embert látál, nagyot, omlani sirba, Szigethvár,
 Nyug'tit, honvédöt, — 's hontapodó keletit.
 Porba leomlottan látnak téged ma, Szigethrom,
 Nyúgot, a' megvédett, és kelet, a' tapodott. —

Thermopylét három száznak leesése emelte
 Oltárrá Hellasz érdemes honja előtt;
 És azon oltáron gyorsan kivirult a' szabadság,
 Rózsákkal toldván azt Marathon 's Szalamisz:
 Három ezer hullott falaid közt éjbe, Szigethvár,
 Oltárrá hogy légy a' Magyar honja előtt;
 És oltár lettél, de soká nem szálla föl illat
 Rólad, nem követett rózsaadó Marathon.

VAJDA.

BADACSONI LENKA.

I.

Egy lovag vágata be a' teracinai fogadó' udvarába; paripáján alig leheté a' szint kiismermi az izadtság miatt, melly minden tagjait elfödé, fejét a' kantár feszítése mellett is mélyen lenyomta a' fáradságtul, 's lépéseiben inkább roskadni látszék mint haladni. A' lovag nehezen 's csak egy szolga segedelmével szállhata ki a' nyeregbül; egyik lábára alig léphetett; izadtsággal borított arcjai lángoltak, 's a' fáradság' és meleg' nedve sűrűen folyt le hajából; jó darabig csak röviden lihegett; végre, egy két hosszú lélekzéssel könnyítve kebelén, egy padra veté magát, mig lova, a' sarkantyú' és kantártul menten érezvén magát, az udvaron összeroskadt, alig rángatva nyakát és lábait.

„Híjátok a' podesztát! — tüstint itt legyen a' podeszta; — fontos tudósításokat kell neki küldeni Nápolyba a' magyar királyhoz, — én már nem vihetem tovább.“ Mondá töredezett hangon, közben közben mélyen lélekzve a' jövevény.

„Ha olly sürgetős, minek a' podeszta, magam elviszem azt.“ Szóla egy magyar öltözetü ifju, a' tornáczrul előlépve.

„Nagy szolgálatot fogsz tenni királyodnak, — felelé az idegen —, 's reád, mivel magyar vagy, örömeztobb bízom. A' tudósítás fontos, gróf Malatesta Pandolfo küldi azt Riminibül; 's látod lovam oda, karom egy zuhanás által összezuzva, 's így képtelen vagyok azt tovább vinni. — Ezzel egy tekeres íratot előveve oldalán függő táskájából 's az ifjunak nyujtá; — reád bízhatom ezt, hiszen még Riminibül ismerlek; te vagy Hiador István vajda' fia, 's Lajos király' kedvence.“

„Jól van barátom! — Viszonzá Hiador, — maradj itt 's ápoltasd magadat; minden költségeidet megtérítem.“

„Az nem szükség. — Volt az olasz' válasza. — Uram ellátott minden az utra szükségessel.“

„Itt egy kis kárpótlás karodért,“ — folytatá Hiador, az idegenre nem is hallgatva, 's egynéhány aranyat nyomott markába; az köszönettel fogadá el. — „Fogadós, lovamat!“

„Kegyelmes Uram, gondold meg milly veszedelmes lehet egyedül utaznod keresztül az abruzi hegyeken; várd meg embereidet, azok még éjszaka előtt megtérnek Romából;“ rimánkodék a' fogadós; de Hiador elhatározottan ismételé parancsát, 's a' koresmáros többé nem késék azt teljesíteni. Kevés percz mulva nyeregbe veté magát az ifju, 's az Abruzok felé vágatott.

II.

Már alkonyatra dült a' nap, midőn Hiador Terracinát elhagyá, 's az Abruzok legmagosabb ormai hosszu árnyakat vetének a' vidékre, 's annál veszélyesebb lett utazása, mivel éjszaka kellett neki a' hegyeket keresztül utazni, mellyek számos gonosztévők és zászlóhagyott condottierik dughelyei voltak, 's e' fölött, egy magyar' bátorsága nem volt akkor olaszok között a' legbiztosabb. De mind ezen okok nem rémítheték el Hiadort; tudá.ő mint rettegik a' félénk nápolyiak a' magyar lovagot, 's királyának a' fontos tudósítás meghozásával kedveskedni akart; ehez járult még ifju tüze, melly vele minden veszélyt fölkerestete, lovagi vitézség kecségtető színeiben ábrázolván azt. Illy érzelmek között folytatá pályáját az ifju föl a' meredek hegylánczra, 's nem csak hogy félelem, de a' legkisebb aggodalom sem férhetett bátor lelkébe. Már jó magosra ért, midőn a' nap végső sugara is eltűnt a' középtenger' háborgani kezdő hullámai alá; a' torlatok mindig magasbban, és mindig sürűbben tájtéznak, 's délnyugotrul egy sötét barna felhő karolá a' tengert, melly szemlátomást terjedett, kanyargó villámokban mutatva dühének előjeleit. Terracina felül 's az egész Campagna di Romában forgószélben kavarogtak föl poroszlopok, a' már ott is zúgó vihart mutatva, 's rövid idő mulva, már Hiador is egy könnyü de éles szellőt érze a' tenger felül fúni; az erdő levelei susogtak, a' külső gyengébb ágok haj-

A' LEÁNYOKHOZ.

Mit dicsérjek rajtatok leánykák?
Tán a' lenge termet szép növését,
A' selyemfürt holló-barnaságát
És a' homlok lilium-fehérét?

A' szemöldöt, a' föntség tanyáját
És alatta a' két csillag fényét,
Arczotoknak fejlődő virágát,
A' biborszín ajkat és zenéjét?

'S mert kecsének hódolást ígérek,
Megdicsérjem a' szép battyumellet? —
Nem, leányok! testit nem dicsérek;
Testi kellem: eltűnő lehellet.

Engemet dalokra más egyéb gyujt;
Szébb, dicsőbb saját, mint testiségtek.
Lélek és szív. Lányok! ez, csak ez nyujt
Lantra méltó kellemet tinéktek.

BOGÁRDY.

SZEMCSALÓDÁS.

Szájasdit nagynak látod végetlenül, apró
Féregnek Tettfit, 's nem tudod, hol van oka:
Egy pontrul vizsgálsz te, de más-más pontokon állnak
Visszáltaid; magasan Tettfi, amaz nagy-alant.

VAJDA.

HOZZÁ

Nézz ott a' kéklő bércz alá,
Ott szép kort éltem át,
Ott könnyü szellő csokolá
A' rózsák' illatát.

Felém ott égszín szem tekint,
Mint bájoló tavasz;
De bár örömré 's édre int,
Nekem nem vágyom az. —

Te csak, — 's szemednek éjelen
A' szende pillanat,
Volt az, mirül gondoltam én,
'S mi engem elragadt.

Mikint szeliden láttalak,
Lelkemnek angyala!
Ez istenülten szép alak
Kéjem, kinom vala.

GAAL.

VONZALOM.

Ellenző pontot keres a' villám 's az irányvas,
A' napfény, a' köd 's minden az ég-iv alatt:
Csak magad, Ósdy, te állsz kivételkint; mert te ahítasz
Mindent, a' mi csak ó, és üzöd, a' mi csak új.

VAJDA.

H Ű S É G.

Fellegek a' föld' fohászi, —
Bár egék felé sietnek,
Vággyal telten a' magasról
Le a' földre tekintgetnek.

Szelek jönnek vad morajjal,
F'elhők fel 's alá vonúlnak,
Végre könnyekre fakadva
Anyjok kebelére hullnak.

A' VIRÁGOK.

Virágim közt andalgok; —
Sokat beszélnek ők,
Susognak, énekelnek,
— 'S mi bájló énekők!

Mind régi ösmerősim. —
Egykor ha bús valék,
Szinökben, illatokban
Vigasztalást lelek.

Nem is ösmernek immár;
Bámulva kérdezik:
Mért jó e' sápadt férfi,
Ki annyit könnyezik?

B. PALOCSAY.

GONDOLAT - TÖREDÉKEK.

1. Ifjú költők szárnyaikkal majdnem úgy bánnak,
mint bajszaikkal; mihelyest egy pár pehelyt sejdítenek,
nagyra vélik, kipödrik 's örvendő mutogatják.

2. Asszonyéremény közönségesen a' virágkitéte-
len mutogatott virágokhoz hasonló; nem ott termett,
hol látjuk, 's mindenik csak azért mutatja, hogy ve-
le dijt nyerhessen.

3. Tovább tart az elvirágzás, mint maga a' vi-
rág. Így van minden örömmel e' világon.

4. Legérzékenyebb sebje e' földnek egy nyitott
sír, melly jobb ember' hamvaira vár.

5. Minden emberélet' valódi története csak igen
rövid időszakasz; a' többi mind vagy előkészület vagy
következés.

6. Le kell esni a' gyümölcsnek ingadó ágáról,
hogy nyugodhassék. Így hull az ember az élet' viruló
tövérről, 's rothadás sorsa mindkettőnek.

7. Anyjához, a' földhöz hasonló az ember; há-
romszáz hatvanöttször forog maga körül, 's csak egy-
szer a' nap körül.

8. A' napnak utóírása az éj; 's anyánk, a' ter-
mészet, mint a' többi asszonyok szoktak, épen ebbe
irta legszebb gondolatait és érzeményeit.

9. Gyémánthoz hasonló az emberszív, nem csak
becsére, hanem arra nézve is, hogy legmagasb tem-
peraturákban elenyészik.

10. Rontani, az ember' mindenhatósága.

11. Szívünk társzekér, mennél több tehert visz,
annál nehezebben emelhetni fel, ha egyszer feldőlt.

12. Felette közel állanak e' föld' virágai a' por-
hoz, mellyből eredtek.

13. A' hold homoeopathikus dosisa a' napnak;
erősen csak beteg lelkekre hat.

14. Antro del cane barlanghoz hasonló e' föld;
csak ki fölemelt fejjel jár, jöhet ki épen: ki csak
egyszer meghajolt, ott vész.

15. Csinált utak csak a' kocsizóknak kellemesek,
a' gyalogló rajtok még inkább elfárad; így van az élet'
útaival is. Szülők előre megcsinálják gyermekeiknek.
Kik a' szokás' kocsiján indulva követik, hálálva em-
lékeznek azokra, kik elejökbe szabták; de ha önn lá-
baikon járnak, vagy fájdalmasan járják át éltöket, vagy
véres lábakkal más ösyényt keresnek 's csak idejüket
vesztették.

TIVADAR.

TARTALOM.

CZIMKÉP.

BOGÁRDY.

Haladás	-	-	-	-	-	-	94
Keleti együgyűség	-	-	-	-	-	-	96
Körmösyhez	-	-	-	-	-	-	140
A' leányokhoz	-	-	-	-	-	-	208

BÚSTAVI.

Álom és való	-	-	-	-	-	-	54
Fagy és lány	-	-	-	-	-	-	47
Népdalok	-	-	-	-	-	-	145
Kifakadás	-	-	-	-	-	-	210

GAAL JÓZSEF.

Badaesoni Lenka (elbeszélés)	-	-	-	-	-	-	99
A' hajós	-	-	-	-	-	-	205
Hozzá	-	-	-	-	-	-	209

CARAY.

Kettős bú	-	-	-	-	-	-	91
Jegyváltó	-	-	-	-	-	-	95
Átok	-	-	-	-	-	-	158
A' távolbul	-	-	-	-	-	-	207

HRABOVSKY ZSIGMOND.

Népdalok	-	-	-	-	-	-	241
Anyaboszú	-	-	-	-	-	-	202
A' lujdosó	-	-	-	-	-	-	235

JÓSIKA MIKLÓS.

Bájevírág (tündérrege)	-	-	-	-	-	-	147
------------------------	---	---	---	---	---	---	-----

KISFALUDY SÁNDOR.

A' somlai vérszűret *) - - - - - 5

KÖLCSEY FERENCZ.

A' vadászlak (elbeszélés) - - - - - 51

KUNOSS.

A' sértett galamb - - - - - 57

Ajánlat - - - - - 48

A' gyermek - - - - - 92

Az elhagyatott - - - - - 159

Zrinyi. Méltánylat - - - - - 205

Az éjhez - - - - - 211

Hervadás - - - - - 212

A' kedveshez - - - - - 225

B. PALOCSAY.

Hűség. A' virágok - - - - - 296

SÁRKÖZI.

A' hűség diadalma - - - - - 290

TIVADAR. (Báró Eötvös József).

Gondolat-töredékek - - - - - 297

VAJDA.

Szigethvár - - - - - 96

Szemesalódás - - - - - 208

C s . . . sirjára. A' hon ügyében elhulltakra - 210

Míveltség. Kődösy mint Zeüsz. Versfaraghyhoz - 212

Manahor (hindosztáni elbeszélés) - - - 215

Antizeüsz - - - - - 224

*) Ezen regé csak töredéke és kezdete egy nagyobb, egészen még nem is kész regének, melly társaival együtt ezen nemű költeményeknek alkalmasint utolsó kötete leendő, — mind két nembeli több tisztelt olyasók' kívánatára, megismertetés végett jelenik itt meg. Mint a' Szerző úr' minden eddig nyomtatott munkájának új kiadója és tulajdonosa ezt, mint már kezemnél lévőt, előre közre bocsátani annyival inkább bátorkodtam, mivel ez a' M. T. Társaság' múlt évi nagy gyűlésében már nyilván felolvastatott, 's kiadását maga a' Szerző úr sem ellenezte. A' hajdankornak e'féle képei minden időben érdekesek maradnak. Heckenast G.